

UVOD

Preduzeće predstavlja skup materijalnih i kreativnih potencijala za stvaranje dobara, koje predstavljaju korisnost za zadovoljenje individualnih potreba i preferencija. Jedne od neophodnih elemenata za obavljanje poslovnih aktivnosti preduzeća čine resursi. Oni predstavljaju poslovnu snagu preduzeća koja se može posmatrati sa aspekata funkcionalne namjene. Poslovna snaga preduzeća može se sagledati sa dvije osnovne vizije i to računovodstvene i finansijske vizije. Računovodstvena vizija identifikuje i razvrstava sredstva firme sa stanovišta njihove funkcije i opredjeljuje im pripadajuće izvore, stavljajući težište na metodološke aspekte evidentiranja poslovnih promjena i procedure izvršavanja. Finansijska vizija je usredsređena kvantitativnim aspektima ekonomije firme kako na najbolji način da obezbjedi: opstanak preduzeća, optimizaciju finansiranja tekućeg poslovanja i pretpostavke razvoja.

Bez finansijskog potencijala i resursa ne može se uspostaviti niti jedna poslovna struktura, niti se može održavati i unapređivati bez upravljanja i adekvatnih finansijskih odluka. Preduzeće kao poslovni sistem koji funkcioniše na bazi odgovarajućeg upravljanja i donošenja odgovarajućih odluka, u osnovi sistema upravljanja su: finansijske i finansijske odluke. Finansijske odluke preduzeća donose tri ključne grupe odluka, i to: odluke o investiranju, odluke o finansiranju i odluke o dividendama. Odluka o finansiranju je jedna od najvažnijih odluka preduzeća. U toj odluci finansijski menadžer se bavi određivanjem najbolje kombinacije strukture kapitala. Ako bi preduzeće moglo promijeniti svoju ukupno procijenjenu vrijednost, izmjenom svoje strukture kapitala, onda bi postojala optimalna kombinacija finansiranja kojom bi se mogla povećati tržišna cijena dionica. Zbog toga je potrebno razmotriti odluku o finansiranju u odnosu na cjelokupnu procijenjenu vrijednost preduzeća. Cilj treba da bude istraživanje posljedica promjene strukture kapitala na vrijednost preduzeća. Pri tome treba ispitati različite metode pomoću kojih preduzeće određuje kratkoročno, srednjeročno i dugoročno finansiranje.

Takođe treba istaći i sučeljavanje preduzeća sa tržištima kapitala i okruženje koje se stalno mijenja i u kojem se donose odluke o finansiranju. Dalje je važno i istraživanje promjena korporacijske strukture od koje polaze svi glavni oblici odlučivanja u preduzeću.

Osnovni zadatak preduzeća je da obezbjedi novac ili njegove surrogate koji su potrebni za ostvarenje ciljeva preduzeća i realizaciju najvažnijih odluka. Bez finansiranja ne bi bilo nikakve mogućnosti poslovanja, funkcionisanja i razvoja preduzeća. Pribavljena sredstva se u poslovnom procesu koriste i transformišu kako bi se na najbolji način realizovali postavljeni ciljevi preduzeća.

Sa ekonomskog stanovišta najbolji način finansiranja je onaj koji daje najveću efikasnost, odnosno uspjeh.

Efikasnost se može posmatrati iz ekonomskog i finansijskog ugla koji stoje u međusobnoj vezi, ali i u suprotnosti sa dva principa ekonomije, rentabilnošću i likvidnošću. Ako se efikasnost posmatra iz ekonomskog ugla onda se misli o rentabilnosti i njen izraz je profit ili

zarada, ako se efikasnost posmatra iz finansijskog ugla onda se misli o novčanom toku odnosno neto prilivu gotovine.

Sposobnost finansiranja preduzeća podrazumijeva sposobnost prikupljanja sopstvenog kapitala putem akumuliranja neto dobitaka i emisijom akcija i pribavljanja sredstava od drugih putem pozajmljivanja na dugi i kratki rok po što povoljnijim uslovima uz istovremenu sposobnost vraćanja pozajmljenih sredstava u roku dospelja.

Na koji način će se preduzeće finansirati zavisi od mnogobrojnih varijabli, internih i eksternih u kojima preduzeće radi, ostvaruje svoje osnovne ciljeve.

U ovom radu biće prikazani samo neki osnovni modeli, odnosno oblici finansiranja koje preduzeće može koristiti u svom poslovanju, kako u svom okruženju tako i u poslovanju sa inostranim preduzećima na međunarodnom planu.

Kao primjer uzeo sam tvornicu keksa «Mira» pošto sam radio u nabavi tri godine i upoznat sam sa situacijom oko preuzimanja «Mire» od strane Zagrebačke kompanije «Kraš», koja je i prije rata imala skoro polovinu vlasništva nad «Mirom», a sad je kupila oko 70 i nešto procenata kapitala «Mire», tako da je postala većinski vlasnik.